

lao tzu

**binlerce kilometrelik
bir yolculuk bile tek
bir adımla başlar**

2500 yıllık yol ve erdem öğretisi

DESTEK YAYINLARI: 1305
FELSEFE: 37

**LAO TZU / BİNLERCE KİLOMETRELİK BİR YOLCULUK
BİLE TEK BİR ADIMLA BAŞLAR**

Yayına Hazırlayan: Melda Kamhi Kosif

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumalıoğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Felsefe Serisi Yayın Koordinatörü: Özlem Küskü
Son Okuma: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: İlknur Muştı
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Temmuz 2020 (2.000 Adet)
3. Baskı: Ağustos 2020
4. Baskı: Ekim 2020
5. Baskı: Kasım 2020
6. Baskı: Mayıs 2021
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-605-311-917-3

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkan.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul

lao tzu

binlerce kilometrelik bir yolculuk bile tek bir adımla başlar

2500 yıllık yol ve erdem öğretisi

Yayıma Hazırlayan: Melda Kamhi Kosif

DESTEK
Yayıncılık

Önsöz

Bir yolculuğa çıktım. Hem de çok uzaklara doğru binlerce kilometrelik bir yolculuğa. 2500 sene öncesine dayanan, yaşamış olup olmadığı dahi halen tartışılan, tarihin tozlu sayfalarında bilge sözleri ile yer etmiş büyük üstat Lao Tzu önderliğinde hayatı, akışı, anı hatta gitgide bilgisayar programına dönüşen, virüslerin hayatın her alanında kol gezdiği insanlığı anlama yolculuğuna.

Varoluşun gizemini çözmeyi kim istemez ki? Bütün soruların cevaplarına tüm basitliği ile ulaşabilmek, bütün resmi anlamak, algılamak... Kafamda binlerce soru dolanıyor; ben kimim, benim hayatım nasıl bir amaca hizmet ediyor, bulunduğum dünya, hayat bana ne gibi katkılarda bulunuyor? Peki ben ne katıyorum bu hayata? Daha binlerce soru kafama üşüşürken tüm bu sorulara cevaben 81 tane öğretisi olan büyük üstadın tam olarak ne demek istediğini birkaç sayfada, birkaç satırda çözümlemek mümkün mü?

Hele ki size önderlik eden *Tao Te Ching*'in, yorumlanması dünyanın en güç kitaplarından biri olduğu gerçeği önümüzde dururken...

Lakin tekerrür eden insanlık tarihinde bu öğretilerin gerek Budizm inanışları, gerek sufizm öğretileri, gerekse de Yunanlı üstatların günümüze ulaşan yazıtlarının bir nevi yapıtaşları olması, onların ne kadar değerli olduğunun ve Lao Tzu'nun bilgeliğinin mercek altına alınmasının ne kadar önemli olduğunun birer kanıtı.

İnsanlık doğadan kopmuş, onu katledip, hükmetmeye çalışmış. Yaşam alanlarımız betonlaştıkça kalplerimizin etrafına surlar örmüş, içimizdeki öfke, hırs, kin aynı patlayan bir yanardağın lavları misali sevgi, huzur ve uyumu ele geçirmiş... Hayata karşı direncimiz arttıkça savaşlar ve yıkımlar da kaçınılmaz olmuş. Gelecek telaşı peşinde anın farkındalığından uzaklaştıkça birbirimize yabancılaşıyor, ötekileştirdiğimiz aslen kendimizken yalnız bir hayatın mahkûmu oluyoruz. Su gibi yumuşak, doğal akışında, dirençsiz, anda yol almak gerekirken prangalarla kendimize bağladığımız korkularımız bizi yoldan alıkoymaktan başka hiçbir işe yaramıyor. O yüzden bugün bu yolculuğa her zamankinden daha çok ihtiyacımız var.

Tolstoy'un da dediği gibi: "Tüm muhteşem hikâyeler iki şekilde başlar: Ya bir insan bir yolculuğa çıkar ya da şehre bir yabancı gelir."

Ben çıktığım bu yolculukta sizin hayatlarınıza bir yabancı olarak girdim. Siz de gelin aslında çok iyi bildiğiniz, ruhunuzun derinliklerinde yatan nihai yolun, bu kitaptaki fikirlerle kalbinize düşen bir tohum gibi filizlenip aydınlanmasına vesile olun.

Bir varmış bir yokmuş, bir zamanlar ak sakallı bir dede varmış...

Melda Kamhi Kosif

*“En büyük erdem sadece
Tao’yu takip etmektir.
Tao, zordur anlaşılması
Yine de imge barındırandır içinde.
Kaos ve karanlık
Ama yine de ruhu vardır.
Bu öz çok gerçektir ve orada inanç yatar.
En başından bugüne adı hiç unutulmadı.
Böylece yaratılışı algılarım.
Yaratılış yollarını nasıl bilebilirim?
Bu nedenle bilirim...”*

Lao Tzu kimdir?

Taoizm'in kurucusu olan Çinli filozof Lao Tzu'nun kaleme aldığı varsayılan, günümüze kadar gelen *Tao Te Ching* (Yol ve Erdem) adlı eseri anlamak bir yolculuktan da ötedir.

Kadim Çin tarihinde beylikler arasında asırlar boyunca süren savaşlar beraberinde halka sefalet, ölüm ve daha pek çok zorluklar getirmiştir. Bu yıkıcı dönemlerin etkilerinin savaş karşıtı, doğa ile uyum taraftarı olan Lao Tzu'nun yaşadığı varsayılan MÖ 6. yüzyıla kadar süregeldiği ve üstadın felsefesinin oluşumuna vesile olduğu varsayılmaktadır.

Peki bu Lao Tzu kimdir? Birçok akademisyen ve araştırmacı tarafından halen araştırılan ve tartışılan ünlü filozofun yaşamış olduğuna dair tek kanıt milattan önce yaşamış olan ünlü Çinli Tarihçi Sima Qian'ın *Tarihname* adlı eserinde kaleme almış olduğu şu sözlerdir:

“Lao Tzu, Choo Devleti'nin Ku bölgesinde, Li-Hsian-ngg'da Chü-jen köyünde doğmuştur. Kendi adı Erh, aile adı Li, namı diğer Tan'dır. Chou sülalesi imparatorluğunun tarihçisi ve kütüphane muhafızıdır.”

Bu belge dışında ne bir doğum kaydı ne de varlığına dair başka bilgiye rastlanmıştır. Mitolojik inançlara göre ise Lao Tzu'nun annesi nurdan hamile kalmış, 80 yıl sonra ak saçlı, ak sakallı bir çocuk doğurmuştur. “Yaşlı Üstat” lakabının bu hikâyeye dayandığı söylenir. Belki de günümüzdeki ruhani, ak sakallı dedeye olan inanç nesilden nesile Çin'i kendi topraklarına katan Hun İmparatorluğu aracılığıyla gelmiştir. Birçok inanış *Tao Te Ching*'in yüzyıllar boyunca ağızdan ağıza dolaşan şiir ve deyişlerin derlemesi olan anonim bir yapıt olduğu yönündedir.

Taoizm'in kurucusunun hikâyesi de adeta masaldan ibaret bir mit havasındadır. Hayatın savaş ve direnç üstüne kurulu düzeninden yorulan ve Chou hanedanlığını terk etmeye karar veren Lao Tzu yollara düşer bir gün. Çin'deki Hangu sınır kapısında bekleyen muhafız Yin Şin sınırdan geçerken onu tanır. Yin Şin, ülkeyi terk etmeden önce öğretilerinin tarihten silinip kaybolmaması için hepsini kaleme almasını rica eder üstattan. Bunun üzerine Lao Tzu üstünde seyahat ettiği sığırı ile ülkeden ve hayattan kaybolmadan öncesinde derlediği *Tao Te Ching*'i kapı muhafızı Yin Şin'e teslim eder. Yaşlı üstadın Hindistan'a doğru yol

aldığı ve Budizm'in temelini atılmasında fikirlerinin öncülük ettiği hatta Buda'nın eğitimliğini yaptığı anlatılan hikâyelerdendir. Daha sonraları, zaman içinde Çin'deki üç büyük dinden biri haline gelen Taoizm ne kadar çok Budizm ile örtüşse de çoğu Budacı bu inancı halen kabul etmemektedir.

Lao Tzu'nun kaleme almış olduğu *Tao Te Ching*, doğanın döngüsünü, evreni, tüm canlı ve cansız nesnelerin "bir"liğini, eylemsizlik sonucunda ahenk ile varoluşunu dile getiren bir başyapıttır. Şamanizm'den de bazı izler taşıyan Taoizm, Yin ve Yang'ın iç içe bir bütün oluşturduğunu, karanlığın aslen aydınlığa dönüştüğü gibi aydınlığın da karanlığa dönüştüğünü, her varlığın bir bütün olduğunu dile getirir. Varlık da yokluk da birdir der. Tao yoldur, ana enerjidir. Her şey Tao'dur. Her şey ondan var olduğu gibi her şey Tao'ya dönüşür. İnsanlığa düşen *Wu-Wei* (Eylemsizlik) kavramını benimsemesidir. Doğa hiçbir zorlama, dayatma olmaksızın kendi akışında var olur. Taocu düşünce Doğa'ya dışarıdan yapılan her türlü eylemin yıkıcı bir sonucunun olacağı inancına dayanır. Taocu felsefenin en başında gelen öğretisi, "*Su gibi yumuşak ve akışkan olmak*" öğretisidir.

"Dünyada hiçbir şey su kadar yumuşak ve ince değildir fakat büyük kayalar gibi sert ve durağan şeyleri sudan daha iyi hiçbir şey kıramaz ve parçalayamaz."

Konfüçyüs'ün cezalandırıcı ve itaatkârlığı savunan, eski geleneklere bağlılığı ve otoritenin sağlanması gerekliliğini “*Hükümdarın özünde rüzgârlar eser, zayıfların içinde otlar gelişir. Rüzgâr esince otlar bükül-melidir*” sözü ile dile getirdiği aynı zamanların doktrininin aksine Lao Tzu, yola müdahale etmenin yolun kendini etkileyebileceğini söyler, o merhametin savunucusudur. İyiliğe iyilikle, kötülüğe de iyilikle verilen karşılığın sonucunda özdeki sevginin yola müdahale etmeden ahenkle akacağını savunur.

Konfüçyüs ve Lao Tzu arasında geçen günümüze kadar gelen sohbet de bunun en güzel örneğidir.

Devlet işleri ile ilgili bir konuyu yaşlı üstada danışan Konfüçyüs'e cevaben Lao Tzu şöyle der:

“Duyduğuma göre, iyi bir tüccar parasını çukurun derinine saklarmış; kafası çukur olduğu için olacak. Erdemli kişinin ise derinliği dışta değildir. Onun için dostum, şu saraydaki işinden ve bir sürü isteklerinden kurtul; görünüşe, biçime önem vermeyi bırak; şu hayal dolu tasarımlarından vazgeç! Kendi Öz'ün için hiçbir değeri yok bunların. Başka söylenecek bir sözüm yok sana.”

Derinden sarsılan Konfüçyüs daha sonra Lao Tzu'yu kastederek öğrencilerine şunu der:

“Bütün hayvanları tanırım; kuşlar, balıklar, dört ayaklılar ve her birinin davranışlarını bilirim. Ancak henüz ejderhayı tanıyamadım. Çünkü o, bulutların ve rüzgârın üstünde göğe çıkmaktadır. Bugün Lao Tzu’yu gördüm, o bir ejderhaya benziyor.”

İster var olmuş ister var olmamış olsun Lao Tzu’nun öğretilerinin günümüzün dünyasında süregelen yarış, çekişme, hırs ile birbirimizi ötekileştirdiğimiz, teknolojinin getirilerinin doğadan uzaklaştırdığı, sosyal medyanın insanlığı esir aldığı, kaos ve acının kol gezdiği, MÖ 6. yüzyılın tekrarı niteliğindeki bugünlerde insanlığın varoluş kavgasını aydınlatacak, öğretici bir felsefe olduğu aşikârdır. Bizler de kalbimizin içindeki karanlığı boşaltıp, aydınlığa yol açtığımızda doğa ile çekişmeden var olma yolunda Tao’yu deneyimlemiş olacağız.

*“Yaşarken,
toprağa
yakın olun.
Düşünürken,
basit düşünün.
Anlaşmazlıklarda
adil ve
cömert olun.
Ailenizleyken
her şeyinizle
orada olun.”*

Yol ve Erdem Kitabı: *Tao Te Ching*

Felsefi bir inanış olan, günümüzde Asya ve Çin'de bir din olarak da kabul gören Taoizm'in ve hatta Budizm'in temel kaynağı *Tao Te Ching* 5000 kelimedenden, 81 özdeyişten oluşmaktadır. Dilimize *Yol ve Erdem Kitabı* adı altında çevrilen külliyatın Lao Tzu tarafından 2500 yıl önce kaleme alındığı varsayılmaktadır. İncil'den sonra en çok yabancı dile çevrilen eser, klasik din kitaplarının aksine yaratılış ve yaratıcı güçten, tanrı kavramından bahsetmez. Şaman geleneklerine de dayanan Taoizm tapınak ve manastırlarda içselleştirilmesinin yanı sıra kimi insanlar için de bir dünya görüşü olarak benimsenmiştir. Ahlakî kavramlar olan iyi ve kötüyü ayırtmaz. Tao anlatılamayan, adlandırılmayandır. Her şeyin birbirine dönüştüğünü savunan bu kavram yaşamı gözlemleyerek hayattaki içsel

ve yaşamsal değişimlere uyum sağlayabileceğimizi savunur. Öğretiye göre bir insan Tao'ya ulaştığında hem içsel olarak hem de çevresi ve yakınları için huzur, mutluluk ve sağlık yansıtır. Doğa ile uyumun önemini vurgulayan bu felsefe insanın içsel yolculuğunun da bu birlik ve beraberlik ile mümkün olacağını dile getirir. *Tao Te Ching*, yüzyıllar boyunca Çin'de kâğıtlara, ağaçlara, duvarlara işlenmiştir hatta yapılan arkeolojik kazılarda ölülerin bu kitapla birlikte gömüldüğü de ortaya çıkmıştır.

Yapmadan Yapmak: Wu Wei

Wu Wei, Çince "hiçbir şey yapmamak" anlamına gelir, eylemsiz hareket halidir. Kaderci, umursamaz, tembel bir yaşama çağrı gibi algılanan Wu Wei felsefesi hayatın doğal ahengine güveni ve teslimiyetin değerini anlatmaya çalışır aslında. Yani bir şey yapmayın demez, yapmadan yapın der. Tao felsefesinin doğal yaşama olan saygı ve takdiri de yine bu inanışla betimlenir. Eylemlerimizi doğal sürecin akışına göre şekillendirmemiz gerekir. Tao'nun öğretilerini takip edip doğanın getirilerine uyum sağlamak, oldurmaya çalışmaktan öte akışa güvenmek başlıca dile getirilen düşüncedir. Bu, dalgalara karşı yüzmektense denizin

akışı ile beraber akmak anlamına da gelir. Su ile tasvir edilen Wu Wei kendi yolunu bulan suyun aynı anda esnek yapısı ile doğada zorlanmadan yol almasını ve kuvveti ile birçok zorluğun üstesinden rahatlıkla gelmesini hatta önüne çıkan sertlikleri bile yontabilme ve aşma becerisini anlatır.

Zamanla yarışan ve her anını adeta bir savaş meydanında var olma mücadelesiyle geçiren insanlık için ne kadar imkânsız, uzak ve ütöpik bir hayal gibi gözüke de belki de insanlığın içsel huzuru sağlaması adına, doğal dengede ahenkle var olması için yaslanacak en işlevsel felsefelerden biridir bu. Normalde saldırgan ve dirençli bir zihinle varoluş savaşı veren enerjimizi özgür ve akışta bıraktığımız anda, özümüzde dünya ile uyum halini deneyimleriz.

“Dünyayı ele geçirmek ve şekillendirmeye çalışmak...

Ben bilirim bunun imkânsızlığını.

Çünkü kutsaldır dünya.

Ele avuca gelmez

El atan zarar verir ona

Elde tutmak isteyen kaybediverir.

Kimi zaman önden, bazen arkadan gider

Kimi zaman boğulur sıcaktan, donuverir soğuktan.